



NOWE ZASADY PROGRAMOWANIA I WDRAŻANIA WPR DLA OKRESU 2021-2027

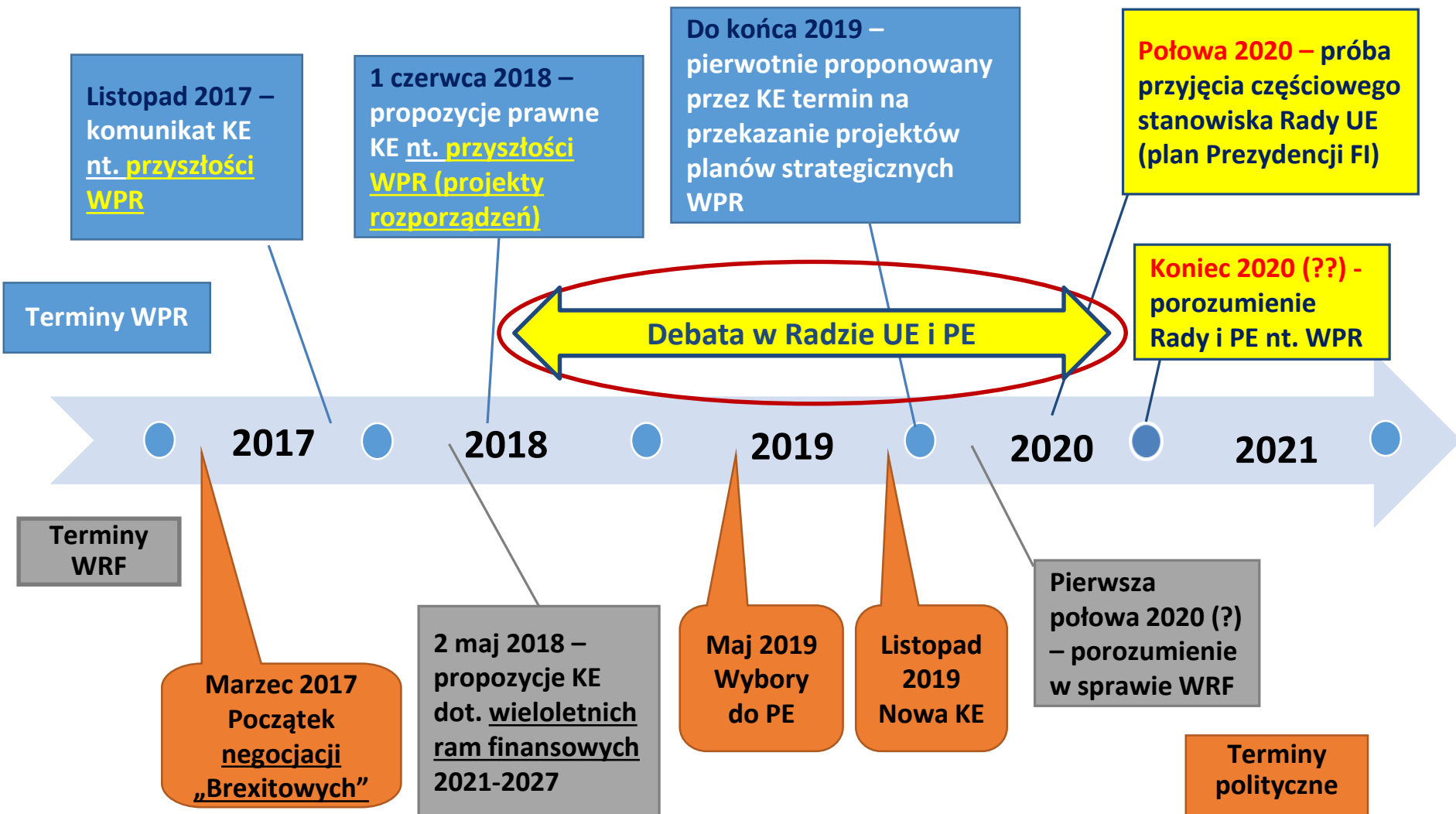
Konferencja

STAN PRAC NAD PLANEM STRATEGICZNYM WPR NA LATA 2021-2027

MRiRW, Warszawa 26 września 2019 r.



Kalendarz wydarzeń na poziomie UE





Reforma WPR - pakiet 3 propozycji prawnych Komisji

1. rozporządzenie PE i Rady ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia na podstawie planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej ([planów strategicznych WPR](#)) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 (COM(2018)392);
2. rozporządzenie PE i Rady w sprawie [finansowania wspólnej polityki rolnej](#), zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1306/2013 (COM(2018)393);
3. rozporządzenie PE i Rady zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 [ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych](#), (UE) nr 1151/2012 w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych, (UE) nr 251/2014 w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych aromatyzowanych produktów sektora wina, (UE) nr 228/2013 ustanawiające szczególne środki w dziedzinie rolnictwa na rzecz regionów najbardziej oddalonych w Unii Europejskiej i (UE) nr 229/2013 ustanawiające szczególne środki dotyczące rolnictwa dla mniejszych wysp Morza Egejskiego (COM(2018)394).



Propozycje Komisji – nowe elementy WPR

- silniejsze ukierunkowanie na **klimat i środowisko**
- **nowy sposób wdrażania WPR**: sprawdzanie rezultatów zamiast zgodności z przepisami UE; objęcie I filara w programowaniu (Plan Strategiczny)
- zmiana tzw. **zielonej architektury**: warunkowość zamiast wzajemnej zgodności, ekoprogramy zamiast płatności za zazielenie
- nowe możliwości tzw. **interwencji sektorowych** (promocja działań grupowych ze środków I filara)
- wzmocnienie roli **postępu technologicznego i innowacyjności**; rosnąca waga doradztwa i nauki (AKIS)



Propozycje Komisji – utrzymane elementy obecnej WPR

- **dwufilarowa struktura** (zmniejszenie udziału II filara)
- **dalsze** (niewielkie) **zmniejszenie** różnic w **wysokości płatności** bezpośrednich
- **uproszczony system** płatności obszarowych (SAPS)
- płatność redystrybucyjna - **ukierunkowanie** na **małe i średnie** gospodarstwa
- **płatności związane z produkcją** (lista sektorów i mniej środków – 10%+2% koperty)



Cele szczegółowe zreformowanej WPR*

- 1) **wspieranie godziwych dochodów gospodarstw rolnych i ich odporności w całej Unii w celu zwiększenia bezpieczeństwa żywnościowego;**
- 2) **zwiększenie zorientowania na rynek i konkurencyjność, w tym większe ukierunkowanie na badania naukowe, technologię i cyfryzację;**
- 3) **poprawa pozycji rolników w łańcuchu żywnościowym;**
- 4) **przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, a także wykorzystanie zrównoważonej energii;**
- 5) **wspieranie zrównoważonego rozwoju i wydajnego gospodarowania zasobami naturalnymi, takimi jak woda, gleba i powietrze;**
- 6) **przyczynianie się do ochrony różnorodności biologicznej, wzmocnienie usług ekosystemowych oraz ochrona siedlisk i krajobrazu;**
- 7) **przyciąganie młodych rolników i ułatwianie rozwoju działalności gospodarczej na obszarach wiejskich;**
- 8) **promowanie zatrudnienia, wzrostu, włączenia społecznego i rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, w tym biogospodarki i zrównoważonego leśnictwa;**
- 9) **poprawa reakcji rolnictwa UE na potrzeby społeczne dotyczące żywności i zdrowia, w tym bezpiecznej, bogatej w składniki odżywcze i zrównoważonej żywności, zapobiegania marnotrawieniu żywności, jak również dobrostanu zwierząt.**

* Art. 6 projektu rozporządzenia „w sprawie planów strategicznych WPR” (COM(2018)392)



Ograniczenia finansowe dla Planów Strategicznych

- co najmniej 30% środków alokacji EFRROW na realizację celów środowiskowych i klimatycznych (~~wydatki ONW nie wliczane w limit~~)*;
- 40% całkowitej puli środków finansowych WPR należy przeznaczyć na realizację celów klimatycznych (40% wydatków na ONW wliczane w limit);
- elastyczność pomiędzy filarami maksymalnie 15% środków (Polska postuluje 25%);
- do 2% na płatności dla młodych rolników w I filarze;
- co najmniej 5% budżetu II filara przeznaczone na realizację LEADER/RLKS;
- maksymalnie 4% budżetu II filara przeznaczone na pomoc techniczną (dla całego planu strategicznego);
- max. 3% koperty płatności bezpośrednich na wsparcie sektorowe w tzw. pozostałych sektorach (propozycja prez. RO – 5%).

*) ~~Przekreślona czcionka~~ – zmiana zaproponowana w efekcie dotychczasowej dyskusji w Radzie UE



Nowy sposób wdrażania WPR

- Odejście od sprawdzania zgodności z przepisami określonymi na poziomie UE.
- Kompleksowe podejście do programowania całego WPR: Plan Strategiczny
- Zaplanowanie i terminowe wdrażanie działań (wskaźniki/wyniki).
- **Wniosek**: konsekwencje główne dla administracji a nie dla rolników.

Plan Strategiczny WPR:

- Obejmuje oba filary WPR: p. bezpośrednie, ROW, wsparcie sektorowe.
- Diagnoza, analiza SWOT, ocena potrzeb, strategia interwencji.
- Określenie pośrednich i docelowych poziomów wskaźników (rezultatu, produktu).
- Odpowiedzialność PCz za wybór (uzasadnienie) i zaprojektowanie instrumentów.
- Zatwierdzenie planu przez Komisję (8 miesięcy od złożenia).
- **Wniosek**: dokonywane wybory muszą być dobrze uzasadnione (rola analiz)



Rozliczanie wg. realizacji założonych celów

Podejście wieloletnie w odniesieniu do całej WPR

WSPÓLNE CELE

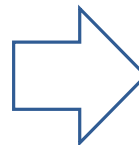
WSKAŹNIKI

TYPY INTERWENCJI

**Zapewnienie
prawidłowości
wypłat
(refundacja)**

Roczne rozliczanie finansowe

Powiązanie wydatków
z produktem



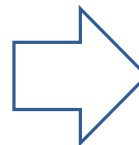
Wskaźniki produktu

33 wskaźników produktu

**Monitoring
postępów**

Roczny przegląd realizacji celów

Kontrola postępów w osiągnięciu
rezultatów



Wskaźniki rezultatu

38 wskaźników rezultatu

Działania naprawcze, jeśli brak postępu w osiągnięciu rezultatów (25% margines odchyień)

Jeżeli podjęte działania naprawcze są nieskuteczne, płatności mogą zostać zawieszono

**Ocena
realizacji
polityki**

Ocena śródkresowa

Ocena wyników pod kątem realizacji
celów



Wskaźniki oddziaływania

25 wskaźników wpływu



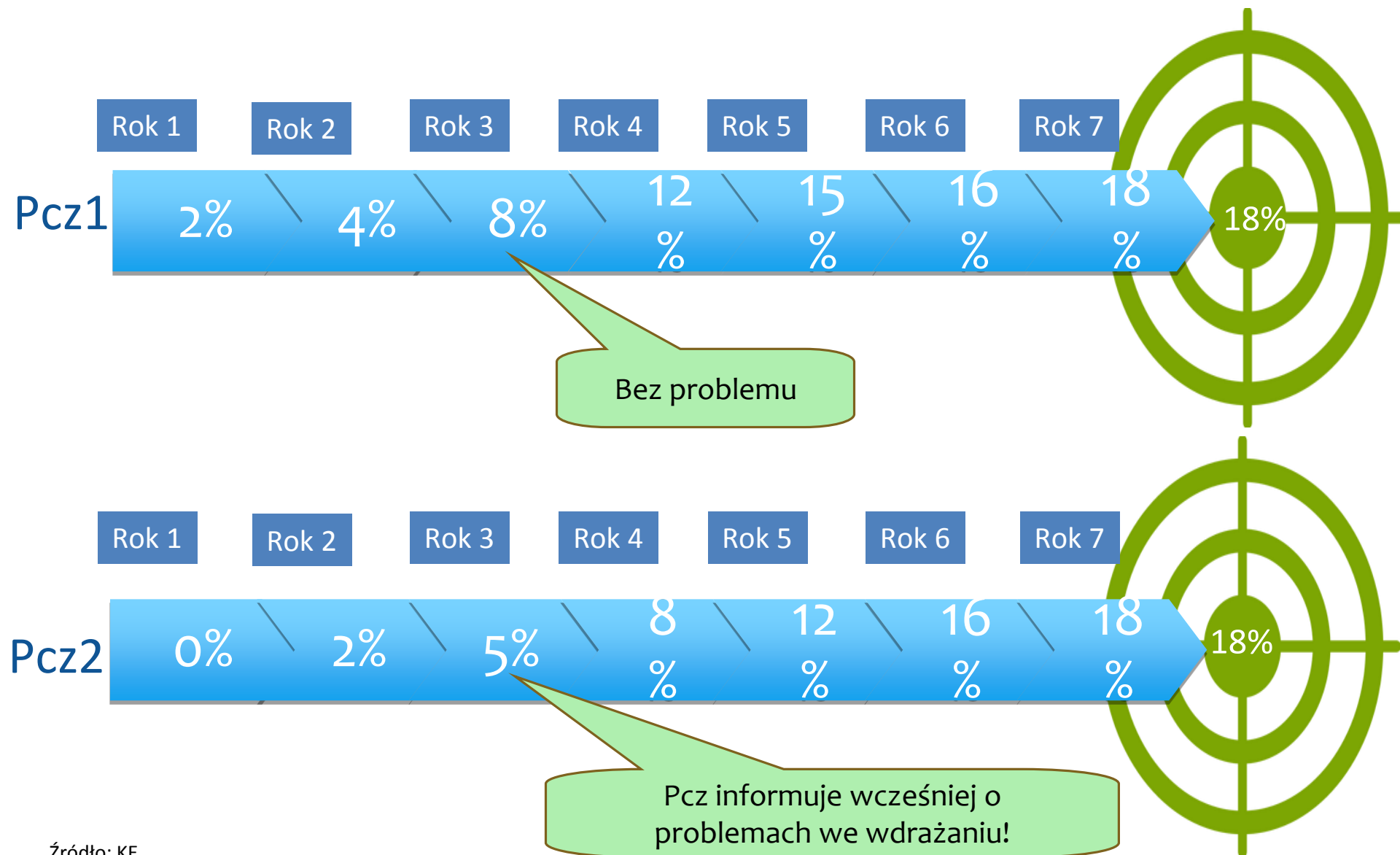
Przykład wskaźników rezultatu

Cel 4: *Przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, a także wykorzystanie zrównoważonej energii*

- **R.12 Przystosowanie się do zmiany klimatu:** odsetek gruntów rolnych objętych zobowiązaniami do lepszego przystosowania się do zmiany klimatu (%)
- **R.13 Ograniczenie emisji w sektorze zwierząt gospodarskich:** odsetek dużych jednostek przeliczeniowych inwentarza objętych wsparciem na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych lub amoniaku, w tym na gospodarowanie obornikiem (%)
- **R.14 składowanie dwutlenku węgla w glebie i biomase:** odsetek gruntów rolnych objętych zobowiązaniami do redukcji emisji, utrzymania lub zwiększenia składowania dwutlenku węgla (trwałe użytki zielone, grunty rolne na torfowiskach, lasy itp.) (%)
- **R.15 zielona energia pochodząca z rolnictwa i leśnictwa:** Inwestycje w zdolności produkcyjne energii ze źródeł odnawialnych, w tym z biomasy (MW)
- **R.16 Zwiększenie efektywności energetycznej:** oszczędność energii w rolnictwie (ton ekwiwalentu oleju napędowego)
- **R.17 Grunty zalesione:** obszar objęty wsparciem na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych, w tym systemy rolno-leśne (hektary)



Kontrola postępów wdrażania planów WPR





Uwarunkowania prac nad planem strategicznym WPR

- Duża **niestabilność** założeń finansowych i prawnych WPR.
- **Istotne zmniejszenie** alokacji na II filar (EFRROW) na poziomie UE.
- Zwiększenie ukierunkowania na **cele środowiskowe**, ma konsekwencje dla:
 - => możliwości finansowania pozostałych działań WPR (np. modernizacja/infrastruktura wsi),
 - => znaczenia **środków polityki spójności** i krajowych.
- **Diagnozy krajowe**: SOR, Plan dla Wsi, SZRWRiR, diagnozy regionalne, prog. wieloletnie IB, Porozumienie Rolnicze.
- Równoległe prace nad programami **polityki spójności**.
- Jaki **okres przejściowy**?



Uwarunkowania prac nad planem strategicznym WPR

- Zaangażowanie **zasobów eksperckich** MRiRW, w tym nadzorowanych **instytutów**. Powołanie Zespołu wspierającego prace MRiRW.
- Współpraca z **Komisją Europejską** (Geo-hub).
- Uwzględnienie na bieżąco postępów **prac nad rozporządzeniami UE**.
- Pierwsze projekty diagnoz/ SWOT/ oceny potrzeb – do dyskusji.



Główne wnioski z dotychczasowych prac

Równe warunki konkurencji

Woda, klimat, zasoby naturalne

Jakość surowców i produktów

Innowacje, cyfryzacja, wiedza

Pozycja w łańcuchu rynkowym

Współpraca rolników

Różnorodność gospodarcza wsi

Dostępność, infrastruktura wsi

Zmiany pokoleniowe



Dziękuję za uwagę!

Departament Strategii i Analiz

(22) 623 18 44

sekretariatsar@minrol.gov.pl